

k
KULTUUR

FARKAS JA WITTGENSTEIN TÄNA KUMUS

Pikk kolmapäev ja Kumu Dokumentaal ühendavad jõud, et näidata filmi Ludwig Wittgensteinist ning arutada Dénes Farkase näituse „Ilmne paratamatus“ kontekstis keelefilosoofia ja kee-

lemängude, (fiktiiv)biograafiaite, kirjutamise ja usutatavuse üle. Öhtu juhatab sisse Andres Luure lühiloeng Wittgensteini keelefilosoofiast. Filmi algusaeg orienteerivalt kell 18.45. **EPL**

KIRJANDUSE PULIZER

Ameerika kirjanik Donna Tartt pälvis väerika Pulitzeri kirjandusauhinna oma kolmanda romaani „The Goldfinch“ (ee „Ohakalind“) eest, sest see on „kaunilt kirjutatud“ ja „läheb südamesse“. **EPL**

Balletifilosoofi essents püüti filmi

Arvustus

Kaarel Kressa
reporter

Portreefilmis keskendutakse kahele teemale: Murdmaa balletifilosoofia ja ballettmeisteri enda keeruline elukäik.

Sel nädalal jõuab kinodesse film „Ballettmeister“ koreograafist ja tantsijast Mai Murdmaast. Režissöör, ridamisi tantsusaateid ja teleülekandeid lavastanud Ruti Murusalu on viimastel aastatel keskendunud just balletiteemalistele dokkidele, varem on tema käe alt tulnud Kai Lee-te ja Kaie Kõrbi portreefilmid.

„Ballettmeister“ on pigem portree kui biograafia. Film on kokku pandud intervjuude ja arhiivimaterjalide põhjal, lisaks dokumenteeritakse, kuidas koreograaf Marimaa balletitrupiga 2012. aasta Birgita festivaliks valmistub, Moskvas kolleegide sugulasi külastab ja Setumaal ristikäigus osaleb.

Keeruline eraelu

Kuigi kõikehõlmava elulookirjelduse pakkumine pole olnud eesmärgiks, saab vaataja siiski üsna palju esmast allikast pärinevaid fakte. Eelkõige räägib ekraanil peategelane kui koreograaf, aeg-ajalt paistab professionaali varjust ka „eraiisik“ – intellektuaal, ema ja naine. Põgusalt on juttu ka Murdmaa lühikesest, vigastusega lõppenud tantsijakarjäärist (1956–1960): „Sel hetkel oli muidugi maailma kokkuvarisemine, aga...“

Kokkuvõttes tasakaalustavad filmis teineteist kaks põhi-teemat. Murdmaa tantsufilo-

Peategelane Setumaa kaskede vahel

Kaader filmist

soofia ja töömeetod pakuvad ilmselt huvi kitsamale (aga seda tänulikumale) publikule – nagu ta isegi ütleb, muusikalis-psühholoogilise tantsu mõistmine eeldab teatud kul-

Singiga, kes võttis kõvasti viina, aga õpetas Murdmaa religioonist huvituma.

Üks pikantsemaid ülestunnistusi puudutab kuulsaid lavastusi „Lend“ (1984) ja „Meister ja Margariita“ (1987). Asjatundjad kiitsid neid siis ja kiidavad praegu, aga ballettmeister ise ütleb, et oli tolal „väga karmi diagnoosi“ tõttu kange-
te antidepressantide mõju all ega mäleta nende tegemisest suurt midagi. 37-aastase karjääri lõpetuseks Estonia teatrist väljapuksimist mainitakse põgusalt ja vaenlaste nimesid nimetamata. „Mitte vihastada,“ ütleb Murdmaa oma motoks.

Tundub, et diskreetse kärbsena seinal istudes portreete-

ritavat jälginud režissöör on Murdmaa essentsi kätte saanud küll. Vähemalt jääb tunni-ajase vaatamise põhjal mulje, et oled peategelase hinge sisse vaadanud ja saad tema iseloomust mingil määral aru. Iga-sugune dokitegemine on antropoloogia. Inimesena, kes baleriinide ega koreograafidega õigupoolest kokku ei puutu, julgen öelda, et selle hõimu tegemisi ja mõttemaailma on „Ballettmeisteris“ ka autsaideri jaoks üsna põnevalt kujutatud – tõesõna, mine või teatrisse. ●

Põgusalt on juttu ka Murdmaa lühikesest, vigastusega lõppenud tantsijakarjäärist.

tuuritaset, mis teeb sellest elitaarse nišinähtuse. 1960-ndatel mõjus tema looming nii avangardset, et „publikut üldse ei olnud“. Kõrgkultuurilist külge tasakaalustavad avameelsed meenutused perekonnast: kooselu pianist Valdis Jancisega, psühholoogiline läbipõlemine ja suhe helilooja Kuldar

„Ballettmeister“

R: Ruti Murusalu
Alates 18. aprillist
kinos Artis.

